

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Fariseul.

Îl cunoaște toată lumea. Veșnic e cu *morala* pe buze. Nimic nu e *bun* ce au făcut *alții*, numai ceiace a făcut *el*; nu-și dă în cap cu *„acea opreliște, că”* cutare și cutare lucru nu e *„permis”*. El, *„zechiește mînta și mărarul și chiminul”*, ear *„cele mai grele ale legii: dreptatea și mila și credința”* le consideră de lucruri de a doua mînă, pentru că nu se *„fine cont”* de cutare și cutare *„opreliște”*. El *„mormîntul spoit pe dinafară, ear dinlăuntru plin de putrejune”, se scandalizează* de faptele celorce *„nu țin cont”* de *„formulele”* prescrise de secta fariseilor. Ce rost are pentru fariseul *„misanthrop”* fapta unui *„iubitor de oameni”?* Nimic mai mult decît că nu *„binevoește”* *„a ține cont de aceea opreliște, că”* nu e *„permis”* să se facă asta și asta. El, care *„strecură țințarul și înghite cămila”*, e *„robul literii”*, nu slujitorul *„spiritului”*. Morala lui este legată de *loc*, nu de *faptă*. Orce faptă, fie ea orcît de morală, dacă nu s'a săvîrșit în cutare loc, este *imorală*.

Cît de asemănătoare este această concepție cu a celor dintăi întemeietori ai sectei fariseilor, cari se văicărau în gura mare: *„Cum vom cînta cîntarea Domnului în pămînt străin?”* Căci *„pămîntul străin”* e *„pămînt necurat”*, care nu produce decît fructe necurate. Tot ce se află pe acel *„pămînt străin”* e *„necurat”*: izvoarele, riurile, plantele,

animalele, cîntecul paserilor, freamătul frunzelor, murmurul izvoarelor, adierea zefirului, tot, tot e necurat. Ceiace ai făcut însă în *„locul cel sfînt”,* chiar și *„fărădelegea”,* e lucru curat. Eată concepția fariseului de acum douămii de ani. Și aceeași a rămas și acum după douăzeci de veacuri. Un singur exemplu ne poate servi ca dovadă.

E ziua de Crăciun. Toată lumea creștină așteaptă această zi cu o dorință tainică, sfîntă, neînțeleasă de mîntea omenească. Poate că poezia pururea nouă a acestei zile influențează sufletele și le face să se zmulgă din noroiul vieții pămîntești. Cîțiva *„oamenii”* se ridică și mai sus: nu se gîndesc numai la *„sine”,* ci și la acei nenorociți cari sînt siliți să petreacă și această zi mare în mizerie. Stăruința lor deschide pungile celorce au, și denarul milostivilor se adună pentru darurile de Crăciun ale celor nevoiași și nenorociți. Dar, vai vouă celorce ați îndrăznit una ca aceasta. Glasul *„moralistului”* se ridică și tună: Vai vouă, căci ați făcut împărțirea darurilor în loc *„necurat”*. *„Să nu fie cu supărare”,* dar voi sînteți niște nelegiuiți, vrednici de focul gheenei. — Același moralist, însă, nu se poate stăpîni, ca *„cu inimă curată”* să scandalizeze pe toți creștinii adunați în biserică, *„în casa Domnului”,* în ziua cea mare a praznicului, și să nu-i izbiască și acolo cu tunetele și cu fulgerile sale. Același moralist nu pregetă a turbura *„praznicul păcii”* și al *„binevoirii”* în însași casa Domnului. Și, vai vouă celorce veți îndrăzni

să numiți fapta aceasta *imorală*, pentru că e săvîrșită în *„loc sfînt”*.

Nu e aci același mers de idei ca și acum douăzeci de veacuri?

Deatîta amar de vreme se chinue să străbată prin negura răutății omenești învățăturile curate ale creștinătății. Dar întunerecul e încă tot prea puternic. Umanitatea, călăuzită de *„Soarele dreptății”,* a ridicat asiluri pentru cei fără de căpătii, spitale pentru cei suferinzi, case de sănătate pentru cei bolnavi cu sufletul, — a uitat însă să zidiască și *„case de sănătate pentru farisei”,* cari totdeauna au fost o plagă pentru biata omenire. Eată o problemă mare și grea, pe care ar trebui s'o rezolve veacul nostru.

Odinioară, cînd omenirea era amenințată de fariseism ca și acum, eseianul Ioan, supranumit Botezătorul, s'a văzut silit să le strige acestor opăcitori ai propășirii culturale a omenirii: *„Pui de năpîrcă, ... faceți roade vrednice de pocîntă, ... că eată săcurea este pusă la rădăcina pomilor, și tot pomul care nu face rod bun se taie și în foc se aruncă”*. Ear cînd Fiul teslarului din Nazaret, asupra căruia *„sa pogorît Duhul lui Dumnezeu ca un porumb”,* și Tatăl i-a descoperit că este Fiul său iubit, — după ce a ascultat predica Botezătorului și s'a decis să aducă *„lumi lumina cunoștinței”,* celdintăi care a căutat să-l abată dela propusul său, a fost *„incepătorul răutății, defăimătorul”,* reprezentantul fariseismului din timpul său. El a încercat să-l aserviască materiei, mîndriei și formelor goale.

FOILETON.

Nașterea lui Christos.

Dramă religioasă în 5 acte, prelucrată de Iuliu Birou.

(Continuare).

Scena II.

Cef de mainainte, Maria.

Iosif (prezentînd pe Maria):

Eată a venit,

Despre care ți-am grăit,
Că-i din viața lui David.

Paznicul (văzînd pe Maria, încet):

Are ochi azuri și păr de aur.
Cum era și ținăru 'mpărat,
Cînd a mers acesta de-a cîntat,
La întiul împărat, la Saul. (Către Maria)
Ai venit?

Pace ție, fata lui David!
Vă voi conduce 'n peșter'acea, care
Mai fost-a oarecînd loc de scăpare,
Pentru al tău străbun, David,
Unde și el a dormit.
Ieslele-s ș'acum așa,
Cum erau în vremea sa.
Culcușul este aci mai bun
Decît în ocol ori lîngă drum.
Putea-vei odihni pe-acel pămînt?

Maria:

Locul este sfînt!

Paznicul (către Iosif):

Rabbi! Rogu-v'a-mi urma,
Până a nu înopă! (Toți ies).

Chorul cîntăreșilor (cîntă):

Nr. 2. Împăratul Romei:

1. Împăratul Romei,
August stăpînia
Multe țări a lumii;
Și el poruncia:
Ca'n a sa împărăție,
Tot poporul să se înscrie
Pentru porție.

2. Și din Galilea,
Dela Nazaret,
Mers-a și Maria,
La Vitleem drept,
Leagănul nașterii sale,
De-a spus ce avere are;
Căci lega-i tare.

3. Și ea în cetate
Cort nu și-a aflat,
Dar la cîmp, d'oparte
De-o peșter'a dat.
Cînd șezu să ooihniască,
Ora îi sosi să nască,
Ființă cerească.

(Dr. At. M. Marienescu).

(Cortina cade).

Actul II.

Se petrece la mezul nopții, lîngă Vitleem, în cîmp și într'o peșteră. — Scena e despărțită în 2 părți. Partea dreaptă a scenei reprezintă în fund o peșteră cu ieslea, în care se află pruncul Isus, lîngă care șede mamă-sa Maria; la spatele Mariei, în dreapta, stă Iosif. Înaintea peșterii, luminată de un lămpaș, e hanul, de care însă e despărțită cu o perdea. La poarta hanului șede Paznicul. — Partea stîngă a scenei reprezintă un cîmp, unde se află o îngrăditură cu turmele celor 3 păstori, cari sînt afară de îngrăditură, 2 dorm în jurul focului, ear unul stă la pază. La ridicarea cortinei,

Chorul Cîntăreșilor (cîntă):

Nr. 3. Lăudați pe Dumnezeu.

Lăudați pe Dumnezeu!
C'a trimis pe Fiul său,
Pe Isus Hristos dorit,
Mesia cel profețit,
Ingerilor v'adunați,
Și „Mărire” să-i cîntați!

Astăzi s'a născut Hristos,
Intr'o peșteră de jos;
Unde'n iesle e culcat
Și cu scutece 'nfășat.
Din Maria e născut,
Mîntuire a făcut.

Voi păstori să alergați,
Lui Hristos să fiuerați!
Ear voi, Magi, călătoriți,
Pe Mesia dăruiți!

La Vitleem să grăbim,
Pre Hristos toți să-l mărîm!

(La finea cîntării, scena se iluminează).

Spiritul lui curat însă a rezistat ispitei și a învins-o. Și astăzi, cutoatecă „fii întunerecului“ încearcă, subț masca moralității, să arunce cu noroi în cei buni, — să nu ne părăsiască nădejdea că învățăturile adevărate ale „celuice s'a arătat“ botezându-se în Iordan „și lumea a luminat“, vor imprăștia întunerecul de pe ochiul minții, înfierînd pe fariseii cari „fac toate lucrurile lor, ca de oameni să fie văzuți“.

Petru Bizerea.

Păturile atmosferei.

Profesorul dr. Süring (Potsdam) a vorbit la expoziția „Ila“ din Frankfurt a. M. despre păturile atmosferei. Cunoștința acestor pături e de cel mai mare folos pentru călătoriile cu balonul, căci într-o pătură liniștită, sau cu curenți regulați, se poate zbura la aceeași înălțime, fără a fi silit să dai drumul la gaz ca să te cobori mai jos ori să arunci năsip sau apă ca să te urci spre a scăpa de vreun curent protivnic, etc.

Maî întâi la 300—400 de m. e o pătură încărcată cu pulbere minerală (îndeosebi de cărbune) și cu bureți mici de tot (schizomiceti). Această pătură e mai deasă deasupra orașelor.

Maî sus e o pătură cu aer curat, cu altă temperatură decît cea de jos și cu altă cantitate de aburi de apă, ear vîntul e mult mai puternic. Pătura de pulbere lucrează ca o fereastră, împiedicînd schimbul de aer și căldură între sus și jos. Cînd e apăsarea mare, găsim astfel de pătură și deasupra mărilor, dar alcătuită din particule de sare.

Robert Schaeck a călătorit cu balonul pe această pătură aflătoare între 300—400 de m.

La 1000 de m. intrăm în regiunea norilor ziși cumulus, alcătuiți din picături de apă formate din aburi. În această pătură baloanele sufăr din pricina negurei și din pricină, că, lipsind razele soarelui, gazul se răcește și silește pe călători să lapede balast.

Între 1500 și 2000 de metri începe altă pătură, caracterizată prin temperatură mai înaltă și lipsită de curenți verticale (pătura cu inversiune). Între 3500 și 4000 e o pătură în care aerul se mișcă numai dela centrele de apăsare mare către cele de

apăsare mică. Aci întîlnim o schimbare năpraznică a temperaturii și a umezelei, vîntul se întoarce și se întărește. Aci se află norii în formă de lină, și puterea mecanică a vîntului joacă rolul de căpetenie, nu temperatura, ca în cele mai de jos.

Dela 4000 în sus, temperatura scade; la 5000 temperatura e -17° , la 7000 e -30° .

Norii sînt din cristale de gheață, așa numiți cirrus.

Maî sus e altă pătură earăși cu inversiune de temperatură, etc. Aci e o pătură mai caldă relativ decît cea de subt ea.

Acest fel de cercetări au mare însemnătate și pentru prevederea vremei.

IGIENĂ.

Antixenismul la ființele viețuitoare.

Toate organismele au proprietatea de a se apăra și de a lupta împotriva străinilor, proprietate care e una din caracteristicile vieții. Străinul, împotriva căruia o ființă viețuitoare trebuie să lupte, se prezintă sub trei forme: energie, materie și ființe vii. Luptăm împotriva energiei: lumină, sunet, căldură, etc. — prin diferite mijloace ca: închiderea ochilor, contracția pupilei, a mușchiului dela ciocanul din ureche, prin dilatația ori contracția celulelor pelei, etc. Luptăm împotriva materiei prin aceea că organismul reglementează producerea glicosei din alimente, își face rezerve de sare ori de alte substanțe, elimină tot ce e prea mult ori vătămător. Luptăm însfîrșit împotriva ființelor, oprind pătrunderea microbilor în organism, ori producînd substanțe cari să-i distrugă, dacă au intrat în organism, și să le paralizaze acțiunea vătămătoare.

Boala unei ființe nu e altceva decît lupta organismului viețitor împotriva germenului patogen, ear criza e semnul victoriei organismului. Astfel, în corpul ființelor viețuitoare e o veșnică și uneori aprigă luptă; conducător general e sistemul nervos, care avertizează organismul de intrarea dușmanului, întărește părțile slabe, aduce ajutoare, dilatează vasele, activează circulația și ia dispoziții pentru eliminarea dușmanului. Medicamentele, pe cari le dăm bolnavului, nu sînt decît un ajutor pe care-l aducem organismului, — muniții de război.

Această luptă împotriva străinului, acest antixenism al ființelor, este caracteristica vieții și deosebeste fenomenele vitale de fenomenele fizico-chemice. Numai în organismul viu există această luptă, care are un scop bine determinat și e condusă cu precizie în vedere acestui scop, — apărarea organismului.

ECONOMIE.

Industria casnică.

Maî în toate ținuturile locuite de plugarii nostri, chiar și la Bănățeni, earna e anotimpul în care zilele negre urmează una după alta pentru săteni. Câștigul adunat de ei, prin muncă încordată în decursul verii, îl risipește înainte de vreme, earna, cînd petrec zi de zi în lenevire și risipă de bani, la jupînul Volf, la birt.

Noi, inteligența, deși constatăm starea faptică, zicem: așa-i firea Românului, sau în natura non est saltus. Și dacă în natură nu există salturi, există posibilitatea de a face corecturi. Cele mai rentabile corecturi se fac în jurul pînei de toate zilele. O astfel de corectură în viața țaranului este câștigarea pînei și în decursul ei.

În ultimii 10 ani starea economică, dar și culturală, a Bănățenilor a luat o înfățișare neașteptată. Țaranul bănățean își îngrijește de gospodărie mai rațional, a introdus în folosul economiei totfelul de mașini. Starea materială i-s'a ridicat evident. Pe teren cultural dînsul dă înainte, cercetează școala regulat, înființează reuniuni de cîntare și citire, abonează gazete și își dă copilul bucurios la învățătură.

O ramură de avuție o neglișă însă cutotul, asta e: *industria casnică*. Că țaranul bănățean nu știe ce-i industria casnică, și nu caută în zilele de nelucrare să se îndeletniciască cu diferitele ramuri ale industriei de casă, sîntem în parte și noi inteligența devină Binefacerea cea mai mare pentru viața satelor ar fi, cînd proetul ori învățătorul tînar ar ști cultiva fiecă ram al industriei de casă, ca apoi după ocuparea postului să fie capabil a conduce, în decursul erii, un curs de industrie casnică. În Ungaria azi funcționează 30.000 de persoane, cari sînt absolvenți de școale industriale și însărcinați cu conducerea cursurilor casnice; la noi însă nu se știe să se fie ținut în vreo comună un asemenea curs.

Pentruca în timpul cel mai scurt să se poată veni în ajutorul plugarilor noștri, ar fi necesar ca Asociațiunea și băncile mai mari să angajeze pe lingă pedagogii și teologiiile noastre cîte un pricepător în ale industriei casnice, care ar avea datoria să instrueze elevii institutelor la toate ramurile acestei industrii folositoare. Viitorii luminători dela sate, învățătorii și preoții, ar găsi deja un element pricepător în ale industriei, deoarece conducătorii armatei, convingîndu-se de folosul real ce-l are un pricepător, cu începutul acestei erii au hotărît ținerea unor cursuri de industrie casnică în toate orașele unde își are sediul armata.

Cît privește aranjarea cursurilor, să se aibă în vedere faptul acela, că în fiecare comună să se țină de acele cursuri de industrie casnică, la care materialul brut se produce pe hotarul respectivei comune, ori s'ar putea ușor procura sau

Scena I.

Cei 3 păstori.

Păstorul I. (spăimîntat de raza cerească):
Fraților, păstori de oi,
Ean treziți-vă și voi!

Păstorul II. și III. (sărind și prinzînd armele spăimîntați):
Ce este?... Ce s'a întîmplat,
De strigî așa înspăimîntat?

Păstorul I.
Uitați, că cerul e deschis,
Și în flacăra e aprins!

Păstorul II.
Nu cumva e vr'o arătare,
Pe cer, lumina asta mare?
(Cad cu fețele la pămînt de spaimă).

Scena II.

Aceiași, Arhanghelul Gavril.

Arhanghelul (întinzînd minile spre binecuvîntare):

Nu vă temeți! Căci vestesc,
La tot neamul omenesc:
Bucurie 'n viitor, — (Păstorii se ridică în genunchi)
S'a născut Mîntuitor!
Și-I Hristos cel profetî,
Isus îndumnezeit.
Și acesta va fi semn:
Că aci spre Vitleem,
Veți afla prunc înfășat
Și în iesle așezat!

(Apoi deodată apare și se aude cîntînd):

Chorul de Heruvimi:

Nr. 4. Intru cei de sus mărîre.

Intru cei de sus mărîre,
Dumnezeului preasfînt.
Pace și bunăvoire,
Între oameni pe pămînt.
(Arhanghelul, înălțîndu-și ochii, dispare).

Păstorii (venindu-și în fire, se ridică).
Păstorul I.

Ăsta fuse îngerul lui Dumnezeu,
Care ne vestește, cumcă fiul său
S'a născut în Vitleem.
Haid' să mergem să vedem!

Păstorul II.:

Măi frați, eu cred acum cuadevărat
Că s'a născut Hristos cel așteptat.
Să mergem dar cu toți, ca să căutăm
Pe Hristos, și să i-ne închinăm!

Păstorul III.:

Dar apoi oile 'n pustietate,
Lăsa-le-vom singure așa departe?

Păstorul I.:

Domnul sfînt se va 'ngriji,
Turma noastră va păzi.

(Păstorii merg spre peșteră și ajungînd la poarta hanului),
Scena IV.

Aceiași, Paznicul de poartă.

Paznicul (cître Păstori):

Stați!

Și spuneți, ce cereați?

Păstorul I. (tresărînd):

Astănoapte-am auzit
Și marî lucruri am zărit!

Paznicul:

Lucruri marî, noi încă am văzut,
Dară nu știm, ce s'a petrecut.
Și ce ați auzit,
De voi așa v'ați grăbit?

Păstorul II.:

S'a născut Isus Hristos!!

Paznicul (mirat):

Hristos?

Mesia cel luminos?!

De unde știți această veste?

Și de pe ce vreți a-l cunoaște?

Păstorul I.:

În astă noapte a venit
Un înger... Și el ni-a grăit:
Să venim la Vitleem,
Că aici o să vedem
Prunc în scutece 'nfășat
Și în iesle așezat.
În Vitleem însă nu este,
Decît un loc, ce are iesle:
Peștera cea desubt stîncii dealului,
Ce se'nalță cole'asupra hanului.

Paznicul:

Peștera?

introduce. Căci astfel s'ar cheltui numai 10% pentru spese efective, ear restul de 90% ar fi retribuiune pentru muncă. Evident, că acesta e ramul de industrie cel mai rentabil pentru întreprinzătorul cu capital mic.

Industria casnică are atâtea ramuri, încât abia va exista, ținut unde să nu se poată introduce: crestatul în lemn, împletitul coșurilor pentru exportul de poame, orf galițe, legatul măturilor, țesutul, fabricarea periiilor, etc. etc.

Pentru ținuturile muntoase ar fi mai rentabil strungăritul. Obiectele de joc pentru copii și obiectele de lux, ce se cumpără la stabilimente balneare, toate sînt importate din Austria, Germania și Svițera. Pentru păpușe și cai de lemn dăm străinilor 20 milioane cor. Ear pentru obiectele economice de lemn încă cheltuiem 3 1/2 milioane cor.

Pe șesul Ungariei se îndeletnicesc plugarii, earna îndeosebi, cu împletitul de coșuri pentru exportul de poame și galițe. După ultima statistică, orașul Kecskemét are 17.000 jug. viță de vie și grădini de pomărit; de pe acest teritor se exportează anual 4000 vagoane de poame în coșuri. Locuitorii orașului Nagyköros au grădini bulgărești pe un teritor de 5000 jug. cat. Anual exportează verdețuri și legume în 4000 de vagoane. tot în coșuri. — Ambele orașe au lipsă de 2 1/2 milioane coșuri. Mă mărginesc a enumera numai aceste orașe, deși merită atențiune orașele Neusatz, Măcău, Dobrițiu, Arad, cari au un comerț întins cu struguri, fasole verde, hrean. Măturile produse de industria casnică ungureană, se exportează pe piețele Americii.

Că ce venit ar aduce pentru Românele noastre torsul, țesutul ori numai prepararea cînepei, îl ilustrez cu următoarele: Maja metrică de cînepă nemulată se cumpără cu 8 cor.; uscată și bătută, apoi pieptenată, are preț de 100 cor.; deci munca cea mai simplă a unei gospodine face din 8 cor. 100 cor. Maja metrică de în nelucrat costă 80 cor. tors de fir costă 150 cor. Dacă îl prelucră fabrica pentru ață, atunci costă maja metrică 400 cor., ear pînza fină de în costă maja metr. 700 cor.

Cît perde țara deci, vînzînd fabricelor străine pe un preț bogățel produsele acestea, cînd noi apoi cumpărăm pe prețuri de 5—6 ori mai scumpe prelucrate în pînza ori veșminte aceste produse.

Avantajul acestei industrii este, că pentru înființarea ei abia e nevoie de capital, importanța zace în felul cum vor fi produsele valorizate. — Cît nu s'ar putea face pentru ridicarea bunăstării sătenilor din Valea-Cărașului, dacă d. e. pentru cei din Calina, Jurjova, Secaș, Jitini, adică pentru toate comunele de pe ambii țărmuri ai Cărașului s'ar înființa cursuri pentru împletirea coșurilor din răchită și legatul măturilor fie din mesteacăn ori tatar?

Greutatea în jurul căreia s'ar învîrți întreprinderea industriei casnice e modul de valorizare, adică căștigarea pieței pentru asemenea pro-

duse. Și aici ar putea veni întru ajutor băncile mai mici sprijinind înființarea asocierii mai multor comune, cari să ocupă cu industria casnică.

R. S. Molin.

Păstrarea buților este un lucru foarte greu mai cu seamă în pivnița mucegăcioasă și umedă. În astfel de pivnițe dogile buților încurînd se strică și putrezesc. S'au făcut încercări cu fel și fel de mijloace pentru a conserva buțile, însă toate s'au dovedit de nefolositoare, ba chiar păgubitoare, afară de borace, care se folosește în scopul acesta cu succes. 12 kg. de borace se topește în 100 litre de apă și cu soluțiunea aceasta spălăm buțile, cu ajutorul unui burete. E bine dacă borace se topește în apă ferbinte și buțile se spală cu soluțiune de borace cît aceasta e caldă, căci în cazul acesta intră mai bine în dogi. Se recomandă a repeta dinînd-încînd procedura aceasta. Tot cu soluțiunea de borace văpsim și pereții pivniței pentru a stîrpi mucegaiul și a împedeza ivirea lui.

FELURIMI.

Care-i rostul inelului de logodnă? — Se știe că din cesătoria prin răpire s'a dezvoltat cea prin cumpărarea miresei. Dealtcum și cea dintîi, mai adeseori, ajungea tot la împăcare și la plată pentru femeia răpită. Inelul e arvuna prețului miresei, care dela început se respundea tatălui, ear maipeurmă fetei. Prețul se plătia în ziua nunței. Schimbul de inele s'a introdus mult mai tîrziu, cînd nu se mai știa ce însemna inelul pe care bărbatul îl dedia fetei, miresei.

CRONICA.

Ziua de Sf. Ion a fost o zi de bucurie pentru Oravițeni. O parte a intelectualilor, întru niși la serbarea onomastice, praznicului și săvîrșirea botezului în familia d-nului Nedelcu, ear seara întreg publicul nostru mai select și-a dat înfîlnire la „șezătoarea“ Astrei, arangeată în localul Casinei-rom. din localitate. Punctul de atracție a fost conferința inimosului diacon din Lugoj *Mihail Gaspăr*, care prin grăul său limpede și atrăgător a cucerit simpatiile întreg auditorului. Distinsul nostru prieten și colaborator, simpaticul conferențiar, ca pretutindeni unde i-se cere concursul, n'a pregetat a pune degetul pînă chiar și la inaugurarea seratelor noastre literare, pe cari le-a inițiat despărțămîntul Oravița al Asociațiunei, și care, să nu zicem într'un ceas rău, a reușit complet. O nouă dovadă că în Oravița nu e lumea atît de rea cum o clevetesc cece țin una „ca Neamțu cu țărăra“ că intelectualii din Ora-

vița sînt așa și pe dincolo. Ba și mai mult, cum s'a prezentat publicul, atît de încheat, la ocazia asta, avem tot dreptul a nădăjdui, că încheații vom rămînea și la celelalte întreprinderi culturale.

Cum n'avem datina a ne umplea coloanele cu rapoarte speciale, n'avem de zis alta, decît că „șezătoarea“ noastră a reușit bine și ca prestație. Inafară de conferința d-nului Gaspăr, și celelalte puncte din program au fost destul de variate și nu fără oarecare valoare artistică. Anume: Au cîntat frumos d-șoarele *Miți Dragoescu* și *Delia Trailă*, fiind cu multă rutină acompaniate la pian de d-șoara *Blanca Trailă*; d-nul *Aurel Popovici* (vi-oară) și d-șoara *Adela Jianu* (pian) au cîntat „Il trovatore“; au declamat bine d-șoara *Irina Velceanu*, d-nul *Ion Băiaș* și d-nii *Farca* și *Nica* (Cacova), însfirșit așa numitul „Cvartetul Astrei“ (d-nii: *Const. Novacescu*, *Aurel Popovici*, *Al. Bofincă*, *Ion Epure* și *N. Andrei*) a încheiat programul, modest, prin o serenadă frumoasă, ear directorul despărțămîntului, dl prot. *V. Poruțiu*, mulțumind publicului pentru participare, și diletanților pentru binevoitoarea cooperare, a încheiat serata aceasta prin cuvintele „să ne vedem cu bine și la șezătoarea viitoare“, pecare nădăjduim a o putea anunța în numărul viitor.

Petrecerea de Sîn-Văsiș, arangeată de tinerimea rom. din Cacova și jur în cerc restrîns, a reușit peste toate așteptările. Născocitorul ei a fost directorul băncii „Plugarul“, d-nul *Ion Epure*, care este admirat în toate părțile pentru agilitatea și dorul său de propășire. Și cum are o pleiadă de tineri buni în jurul său, a făcut ca lumea să nu rămînă, ca pe alocurea, lipsită de bucuriile tradiționalului Sîn-Văsiș. A cîntat frumos un chor improvizat al intelectualilor din localitate. S'a declamat, s'a cîntat la pian, ear conferința „Chronos“ a inteligentului contabil *Simeon Popescu* a ridicat mult voea bună a invitaților, cari nu vor uita cu-una-cu-două o petrecere atît de frumoasă, care s'a sfîrșit cu jocul ce-a ținut pînă dimineața la ziua albă.

Începem a publica bilanțele băncilor noastre. Secerișul, cum s'arată și din bilanțele publicate în numărul de față, se prezintă îmbelșugat. Și „Luceafărul“ și „Plugarul“ și „Steaua“ au făcut cu deplin succes emisii noi de acții. Ear venitul net și ridicarea dividendei la aceste institute le socotim ca o admoniare a celorce fără lacăt la gură s'au slobozit a cîrți mai ales asupra „Plugarului“ nostru din Cacova.

A repostat *Vasile Babi*, casierul dela „Biho-reana“, unul dintre cei mai harnici și mai activi funcționari de bancă. Veșnică pomenirea lui.

Sultanul Mohamed V. a dat o iradia, prin care se oprește, sub pedeapsă grea, comerțul cu ființe vii, care era în iloare sub Abdul Hamid.

Păstorul III.:

Da!

Vino numai tu cu noi
Și vei vedea apoi!

(Ei pornesc spre peșteră prin curtea hanului).

Scena V.

Aceiaș, Iosif.

Paznicul (către Iosif):

Pace vouă!

Eat' aici niște păstori,
Cari cearc'un prunc la voi,
Care, zic, că e 'nfășat
Și în iesle-ar fi culcat!

Iosif (arătînd ieslea):

Acolo, în iesle,
Infășat el este!

(Apropiindu-se de iesle, cad în genunchi înaintea pruncului Isus),

Păstorii (cîntînd: 2 cu vocea și 1 cu fluerul):

Nr. 5. Frați, veniți să ne 'nchinăm.

Frați, veniți să ne 'nchinăm,
Și în fluer să-l laudăm,
Pe cerescul Dumnezeu,
Ca trimis pe Fiul său!

Doamne, împărate sfinte,
Tu, a noastră rugăminte
S'o primești azi, dela noi,
Fiind toți păstori de oi!

(Ridicîndu-se, păstorii prezentează darurile, ce le-au adus lui Isus, cu cuvintele):

Păstorul I.:

Eu am douăzeci de oi,
Lui Hristos, cinstesc mie: doi.

Păstorul II.:

Eară eu am numai zece,
D'aceia-I dau un berbec.

Păstorul III.:

Eu-s păstor dela oraș,
Dăruescu-l cu un caș.

(Paznicul și Păstorii ies, cîntînd: „Intru cei de sus mărire!...“ Earăi),

Corul Cîntăreșilor (cîntă):

Nr. 6. Ce vedere minunată.

Ce vedere minunată,
Lîngă Vitelem s'arată!
Cerule strălucia,
Ingerul venia
Pe rază curată.

Eată vouă bucurie,
Dela Tatăl de vecie;
Că aci'n sălaș,
Lîng' acest oraș,
E sfînta Marie!

Vrut-a să călătoriască,
Ora îi sosi să nască
Pe al său Fiu sfînt,
Astăzi pe pămînt,
Să vă mintuiască.

Și păstori-l auziră,
Spre sălaș sălînd porniră,
Unde au aflat
Prunc prea luminat.
Și îl prea măriară!

(Dr. At. M. Marienescu.)

(Cortina cade).

Actul III.

Se petrec în cea dintîi seara, după nașterea pruncului Isus, la Ierusalim, în palatul lui Irod. — Scena reprezintă o sală mare; în mijlocul ei un tron (scaun mare), la dreapta tronului o masă cu un scaun, ear deasupra lui un candelabru. Ușa la dreapta, la stînga și în fund. La ridicarea cortinei,

Chorul cîntăreșilor (cîntă partea I. din):

Nr. 7. Trei crai dela Răsărit.

I.

Trei crai dela răsărit
Cu steaua au călătorit;
Ș'au mers, după cum cetim,
Pînă la Ierusalim.

Acolo, cum au ajuns,
Steaua 'nor li-s'a ascuns.
Și li-a fost a se plimba
Prin cetate, ș'a 'ntreba:

„Unde s'a născut“ — zicînd, —
„Un crai mare de curînd?
C'a lui stea la răsărit
Văzînd, după ea am venit“.

Colaboratorul nostru intern, d-nul *Petru Bizerea*, a ieșit din Redacția noastră, va conlucra însă și în viitor ca colaborator extern al „Progresului” nostru.

Societatea sîrbească din Oravița invită respectuos la *serata sfîntului Sava* ce o va aranja joi la 14/27 Ianuar a. c. în sala dela „Coroana Ungariei”, cu un program constător din cinci piese sîrbești. După exhaustarea programului dans.

„Biserica și Școala” din Arad, în Nr. 1, publică un document din 1812, care dovedește, că *mănăstirea Bezdinului* aparține diecezei Aradului.

Evreii „sioniști” din România se vor întruni la Galași spre a discuta chestia emigrării, de bunăvoie în Palestina a mai multor familii evrești din Moldova. O comisie specială va fi trimisă în Palestina spre a alege locul unde vor fi colonizați urmașii vechilor stăpîni ai Canaanului. Ce idee fericită!

La Viena se joacă opera „Zigeunerliebe” a lui Lehar, autorul „Văduvei vesele”. Noua operă are și cîntări românești. Teatrul acțiunii e granița româno-ungară.

Consiliul comunal al orașului San-Francisco a decis să aranjeze la 1915 o expoziție mondială.

La Bătănia (îngă Arad) au fost arestați doi falsificatori de bani.

La Cracovia se dezbate procesul senzațional al medicinistei *Janina Borovska*, acuzată că a omorît pe avocatul *Levicki*, pentru că o părăsise.

În Februar a. c. se va ține la Paris un congres internațional împotriva produselor pornografice în artă și literatură.

Shakleton, exploratorul polului sudic, a ținut zilele trecute câteva conferințe la *Budapesta* asupra expediției sale la polul sudic. A vorbit în limba germană și engleză.

La Paris se fac pregătiri pentru reprezentarea curioasei piese teatrale „Chantecler” de *Restand*. Actorii vor preda rolurile unor animale.

Frumsețe de stil: „...gîndul să fie liber de zavistioasa pizmă și invidie”.

Consiliul comunal al orașului *Cimpulung* (Bucovina) a numit pe deputatul *Dr. Aurel cav. de Onciu* cive de onoare al aceluia oraș.

Blériot va merge și la Cernăuți, unde va face mai multe asceziuni.

Deputatul dietal al cercului *Sasca*, *Dr. Aurel Novacu* avocat în Biserica-albă, s'a înscris membru pe viață al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibii”, cu taxa de 80 cor.

În multe centre din România a fost sărbătorită cu multă evlavie aniversarea a douăzeci de ani dela moartea marelui scriitor *Ion Creangă*. La noi — ?

Lucrările *Carmen Sylvei* se traduc și în limba bulgară.

„*Neamul Rymănesc*”, dela anul nou începînd apare zilnic *Joia* apare „*Neamul românesc pentru popor*”, iar *Duminea* „*Neamul Românesc Literar*”.

Mai mulți studenți din Iași au luat inițiativa pentru ridicarea unui monument pe mormîntul povestitorului *Ion Creangă*.

Pe peninsula *Port-Maria*, de pe țărmul sudic al *Bretagnei*, s'a descoperit un mormînt al *Wichingilor*, strămoșii *Norvegilor*, cari prin 917—927 au jucat un rol însemnat în istoria vechei *Bretagne*. Acestea sînt primele rămășițe de pe timpul acela scoase la lumina zilei.

Un cîine turbat earăși a mușcat aici o femeie și pe o fetiță, cari pentru a preveni primejdia, au fost transportate vineri la institutul „*Pasteur*” din capitală.

Sculptorul *Arhip Roșca*, profesor la gimnaziul din *Suceava*, a terminat un bust al poetului *Eminescu*. L-a făcut după mai multe fotografii. După aprețirea persoanelor din *Suceava*, cari l-au cunoscut pe poet în persoană, lucrarea e pedepplin reușită și ne prezintă pe *Eminescu* în floarea vîrstei, cam pe la 1883, cînd geniul său își ajunsese culmea dezvoltării.

„Societatea scriitorilor români din București” aranjează, prin reprezentanții săi: *Mihai Sadoveanu*, *Dimitrie Anghel*, *Șt. O. Iosif*, *Emil Gîrleanu*, *Ion Minulescu* și *Cincinat Pavelescu*, — o serie de șezători literare în centrele mai însemnate din *Bucovina*.

S'a înființat în România „*Liga pentru îndepărtarea unor deprinderi rele înrădăcinate în popor*”, compusă îndeosebi din preoți și învățători. Statutele și le-a înaintat ministerului instrucției. Prima adunare a ligei va avea loc adouazi de Paști.

Profesorul preparandial *Nicolae Mihalîn* din *Arad*, pentru completarea unui studiu al său, face apel către preoți și învățători rugîndu-i să-i comunice cauzele lășirii alcoolismului?

Scena I.

Irod (șade pe tron, ținînd toiagul în mînă), *Adiutantul Arhelau* (stă în fața lui *Irod*).

Adiutantul *Arhelau* (întră din stînga prezentînd :

Prea nălțate *Impărate*,
Îți aduc vești însemnate.

Irod (curios):

Arhelau de toți mărit,
Adiutant și fiu iubit,
Ce veste, de rău, ori bine,
Pot afl' acum dela tine?

Arhelau ostașii păzitori,
S'au văzut trei călători.

Irod (neliniștit):

Cine sînt cei călători,
Și văzuți de păzitori?
D'unde ei călătoresc?

Arhelau:

Sînt trei crai dela răsărit, sosiți cu grabă,
Și cari, pre ori și cine întîlnesc, întrebă:

— „Nu știți, unde s'a născut

Un crai mare de curînd?”

A răspunde la 'ntrebare,

Nimenea nu fu în stare.

Irod (cugetîndu-se):

Să trimiți, iubitul meu,
Degrab dup' arhieru!

Ca s'aud ce cartea spune,
Despre astfel de minune

(*Arhelau*, prezentînd, iese)

Irod (singur, mirîndu-se:

Trei crai dela răsărit!

Ș'un crai născut

Acuma, de curînd?!

Ceva nemaiauzit!...

(*Arhierul Hillel*, cu o carte mare, intră din dreapta, condus de braț de *Adiutantul Arhelau*, și, plecîndu-se, la invitarea lui *Irod*, șade la masa dinainte).

Scena II.

Irod, *Arhierul Hillel* *Vaviloncanul*, *Arhelau*.

Irod (cître *Hillel*):

Cuvioase-ahieru,
Rabbi, învățat *Judeu*,
Ști tu, undeva să scrie,
Despre-a stelei prorocie?

Hillel *Arhierul* (deschizînd cartea):

Imi pare, că-mi aduc aminte,
De niște procești cuvinte. (Cugetînd)
Ba eu știu și foaea, chiar și locul (arătînd):
Unde zice *Varlaam* prorocul:

— „Steauă mîndră și frumoasă,

Și cu mult mai luminoasă,

Cînd pe cer s'a arăta:

Se va naște *Mesia*,

Din fecioara *Maria*”. (Întorcînd câteva foi):

Mihea prorocul încă

Astfel scrie și cuvîntă:

— „Fericit ești *Vifleime*,

Că vei fi la înălțime;

Căci din tine se va naște

Celce lumea o va paște”. (Cître *Irod*).

Consiliul comunal al orașului *Cimpulung* (Bucovina) a satorit ca limbă oficioasă: limba română.

Balul notarilor din cercul *Orăvița*, ce se va aranja la 1 Februar, subt presiul prefectului *Juliu Bauer*, în sala otelului *Coroana Ung.* din localitate — promise a fi o petrecere dintre cele mai reușite din acest carnaval.

Facem atenți pe vinzătorii de acții că, înainte de a se da în țirgovină cu unul cu altul, să se adreseze la direcțiunile băncilor pentru informațiuni asupra prețului de vinzare, ca astfel să nu poată fi trași pe sfoară de ceice umblă să cumpere acții cu prețuri nepotrivite.

La *Farmacia Sf. Gheorghe* din *Orăvița* se capătă un praf minunat pentru îngrășarea cailor boilor și a porcilor, terindu-i totodată și de diferite boale.

Scandalul dela *Sf. Ion* întimplat în biserica din *Cacova*, pe care îl regretăm alit de mult, nu-l dezvălim încă până n'om afla cu certitudine pe provocătorii cari vor fi arătați cu numele, spre a fi osindiți de opinia publică.

O comoară a naturii.

Cînd, nainte cu zeci de ani, în cele mai mari case de bolnavi s'au făcut primele încercări cu apa amară din izvoarele vindecătoare *Franz Iozef* din *Buda*, și s'a stabilit științificește aplicarea ei multilaterală, „*The Hospital Gazette*” din *Londra* scria următoarele:

„Apa amară naturală *Franz Iozef* e mai bogată în săruri cari promovează urdinaarea decît celelalte ape din *Buda*. Influița ei în toate cazurile foarte mulțumitoare, și luarea ei e mai plăcută decît a orărilor aite mijloace tămăduitoare”.

„*The Lancet*” (cel mai renumit ziar medical din *Anglia*) își spune părerea astfel:

„Apa amară *Franz Iozef* este o apă minerală naturală de mare preț, căreia fără îndoială, i-se cuvine cel mai mare interes și folosire”.

BIBLIOGRAFIE.

Au apărut și se află de vinzare la autor în *Tievaniul-mare*, u. p. *Kakova*, următoarele opuri: 1. „*Carte de Compunere* (Stilistică)”. Cursul I. pentru clasele III. și IV. ale școlii elementare. Prețul: 50 fil. 2. „*Carte de Compunere*”. Cursul II. pentru clasele V. și VI. elementare. Prețul 1 cor. 3. „*Liturgia*”, compusă după melodiile celor opt glasuri bisericești, pentru cor bărbătesc. Prețul 5 cor. 4. „*Liturgia*”, pentru cor mixt, compusă tot după melodiile celor opt glasuri bisericești. 5. „*Hora Cheriștilor*”, pentru cor bărbătesc. Prețul 1 cor.

Nr. 1. (anul II) al „*Neamului Românesc Literar*” are următorul cuprins: La mormîntul lui *Conachi*; Din amintirile unui bătrîn: *Starostele Toader* dela *Dănuțeni* (*Basarabia*), de *Dumitru C. Moruzi*; *Crăciunul* (poezie) de *I. Pajură*; *Vulpea și lupul* (poveste), de *Petre C. Sergescu*; *La seceră* (poezie) de *Ion Susanu*; *Cronica*. — „*Neamul Românesc Literar*” apare acum în fiecare *Duminea*. Abonamentul pe un an 8 lei, pe 1/2 an 4 lei, pe 1/4 an 2.50 lei. Un număr singuratic 15 bani.

Nr. 530. din „*Biblioteca pentru toți*”, cuprinde „*Poeme în Proză*” de *Ivan Turghenief*, tradus de *Ludovic Leist*. Aceasta este una din ultimele opere ale marelui scriitor rus, șeful școlii naturaliste din *Rusia*, care datează din ultimii cinci ani ai vieții lui *Turghenief*. Atins de o teribilă boală, în timpul crizelor finale, săturat de opiu și de morfină, autorul povestea prietenilor săi visurile ciudate, ce le avea și-i părea rău, că nu le putea scrie: „ar fi o carte curioasă” zicea el. Cu toate acestea a așternut câteva pe hîrtie. Sînt scurte simfonii de cuvinte, legate aci de o idee, aci de un cuvînt, care scapără prin mîntea bătrînului scriitor, aci de vedeniile dureroase sau fantastice, de acelea, cari năpădesc sufletul, cînd se sbate ca să părăsească corpul. De vinzare la toate librăriile din țară. Prețul 30 bani. Catalogul „*Bibliotecii pentru toți*” a se cere la *Librăria cuitoare Leon Alcalay la București*.

Editor proprietar: **Gheorghe Jianu**.
Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu**.

Totfelul de inserțiuni și reclame se primesc spre publicare în **PROGRESUL** în cele mai avantajoase condițiuni cu preuri moderate.

Reclama e sufletul comerțului. — Prin reclamă a progres!

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care depășește de o față și de pe mini orcefel de pe, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuințate până acum. Se capătă la: **Apoteca Sfintul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein). Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

Gramofonoane și plăci.

Mare depozit de aparate dela 50 cor. în sus.

Plăci duble începînd dela prețul de 3 coroane, cu text în orice limbă. Ace pentru gramofonoane.

Se primesc pentru a se face și reparații. **M. Atzinger & Comp.**

„SENTINELA“

instituit de economii și credit ca societate pe acții în **Satul-nou (Réva-Ujfalú)**

efectuește toate operațiunile de bancă și primește depuneri spre fructificare cu 5% interese, plătiind institutul și darea de 10% după interese. La cerere se trimit deponenților și securi poștale cu cari se trimit bani fără a plăti porto la poșta.

Direcțiunea.

Tîrg mare de crăciun în magazinul cu articole de mode

al lui

IULIU WEISS

— în Oravița. —

6-8 Mare depozit

de costume pentru bărbați și copii.

Palarii.

Magazin enorm de mare

cu ghete pentru bărbați, dame și copii

în toate culorile și calitățile.

Anunț.

Acții d'ale băncilor din Oravița și jur

le cumpără cu prețuri culante, reclamînd oferte în scris,

Johann Belgrader și fiul

— ORAVIȚA. —

Banca de asigurare

„Transylvania“

fondată la 1868, primește asigurări de viață și asigurări încontra focului și încornă grîndinei etc. în condiții foarte favorabile. Valori asigurate: 105 milioane cor. — Des-păgubiri plătite: 7½ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în **Sibii**, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în **Arad**, la Agentura cercuală din **Oravița** și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de ai noștri de toată încrederea.

De vinzare

1/4 (a patra parte) din proprietatea (un intrevilan și 5 parcele de pămînt) de subt Nr. 69 a lui Iosif Sîrbu din

5-4 Potoc (Potok).

A se adresa d-nului: Matei Baba în Bozovics.

Anunț.

Mare surprindere. Ocaziune rară.

600 bucăți numai pentru 3.90.

Un admirabil orologiu aurit cutotecu lanț, ce umblă bine, cu garanță de 3 ani, 1 cravată modernă de matasă pentru domni, 3 db. batiste ff., 1 inel minunat cu o peatră scumpă, 1 minunată garnitură de giuvaericeale pentru dame, ce constă dintr'un collier admirabil de oriental. Mărgele moderne. Bijuterii pentru dame cu închizătoare patent, 2 brațete elegante pentru dame, 1 păreche de cercei cu copcii patent, 1 minunată oglindă de buzunar pentru toaletă, 1 portmoneu de pe, 1 păreche de butoni pentru manșete de aur dublé 3 carate, cu închizătoare patent, 1 prea elegant Album, cu cele mai minunate vederi din lume, 3 obiecte de lux, o ilaritatea pentru bătrîni și tineri, o epistolar foarte practic pentru domni și doamne, 20 obiecte de corespondențe de neapărată trebuință pentru casă. Totuluitot, împreună cu ceasornicul care singur face alita, constă numai 4.20 cor. Se trimite prin ramburs, ori plătiindu-se prețul înainte, prin Casa Centrală de exp. P. Lust, Krakau Nr. 305.

NB. Pentru cciace nu convine, se trimit banii îndărăt.

Anunț.

Cele mai bune, mai moderne și mai durabile

ghete și cizme

numai la mine se pot căpăta. In magazinul meu am tot felul de ghete, lucrata exclusiv în atelierul meu.

După comande pregătesc ghete americane, vinătorești, ortopedice și alte feluri de ghete de cea mai bună calitate, ca: ghete de tină, camasle, ghete de zăpadă, ghete comode, etc.

Prețuri solide și moderate.

x-27

Cu stimă

BENEDICT CSONGÁR

— Oravița. —

De vinzare o mașină de cusut pentru păpucari cu prețul de 50 cor.

„STEUA“, institut de economii și credit s. p. a. în Román-Petre.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit societate pe acții „STEUA“ sînt invitați la a

XII. adunare generală ordinară

care să va ține

în Román-Petre la 10 Februar 1910 st. n. după amiazi la 3 ore în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1909.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Revidarea bilanțului și contului perdere și profit.
4. Stabilirea dividendei, împărțirea profitului curat și darea absolutului.
5. Alegerea unui membru în direcțiune.
6. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală, sînt provocați în senzul statutelor noastre, a-și depune acțiunile lor la cassa institutului nostru, eventual la institutete „Albina“ Sibiu, „Lucaferul“ Verșeț, „Sentinela“ Satul-nou și „Panciovana“ în Panciova.
Román-Petre, la 11. Ianuar 1910.

DIRECȚIUNEA.

Activa			Contul Bilanț.			Pasiva		
Cassa	13904	72			Capital soc. din emis. I. și II.	100000-		
Bon în Giro-Conto la Banca Austro-Ungară	916'35				Capital vărsat din emis. III.	20918'30	120918	30
Bon la alte Bănci	3439'39	4355	74		Fond de rezervă	30681'20		
Cambii	422833				Fond special de rezervă	2000-		
Imprumuturi hipotecare	246960				Fond de rezervă din emis. III.	362-		
Efecte publice de stat	25330-				Fond de penziune	3100-	36143	20
Diferente de curs	1280-	26610			Depozite spre fructificare		249914	72
Acții	7317	50			Reescompt		235786	
Losuri	420				Credit personal		44300	
Mobilier	2322'51				Avansuri pe efecte proprii		13700	
20% amortizare	464'50	1858	01		Dividende neridicate		902	
Imobile (realități)	2400				Spese din emis. III.		1039	
Anticipațiuni	600				Int. transitorii și diverse conturi creditore		8640	10
Interese de reescompt anticipate	2276	75			Profit transpus	108'69		
					Profit curat	18083'71	18192	40
		729535	72				729535	72

Spese			Contul Perdere și Profit.			Venite		
Interese de depunerii	13628	49			Interese de escompt	37631	30	
Interese de reescompt	13380	26			Interese hipotecare	17861	05	
Salare	5984	06			Venite dela efecte	1369		
Relut de cvartir	639	94			Profit de curs	1280		
Spese, porto, registre și tipărituri	2345	11			Profit transpus	108	69	
Dare	1795	50						
Dare după interese de depunerii	1362	85						
Chirie	320							
20% amortizare din mobilier	464	50						
Competințe de timbru după salare	21	28						
Percentuațiuni	115	65						
Profit transpus	108'69							
Profit curat	18083'71	18192	40					
		58250	04				58250	04

Propunerea direcțiunii asupra împărțirii profitului curat pro 1909:

a) 5% dividenda acționarilor	Cor.	5000-
b) 15% fondului de rezervă	"	2728'86
c) 6% tantiemă membrilor direcțiunii	"	1091'54
d) 3% " directorului executiv	"	545'77
e) 3% " membrilor comitetului de supraveghere	"	545'77
f) 4% " funcționarilor	"	727'69
g) 2% fondului de penziune	"	363'84
h) 2% supradividendă acționarilor	"	3000-
i) supradotarea fondului de rezervă	"	1589'94
k) fondului special de rezervă	"	500-
l) fondului de penziune	"	536'16
m) pentru scopuri filantropice	"	1562'83
Suma	Cor.	18192'40

Ioanichie Neagoe m. p.
director executiv.

Román-Petre, la 31 Decembre 1909.

Liviu Popescu m. p.
prim-contabil.

MEMBRII DIRECȚIUNEI:
Dr. Alexandru Andressi m. p. Trifu Jifcu m. p. Adam Crăciun m. p.
Subsemnații membri ai comitetului de supraveghere examinand conturile Bilanț, Perdere și Profit, le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Román-Petre, la 13 Ianuar 1910.

Dr. Alexandru Birescu m. p. președinte. Petru Stoica m. p. Aureliu Popoviciu m. p. Pavel Crăciun m. p. Simeon Jifcu m. p.

„LUCEAFĂRUL“, institut de economii și credit ca soc. pe acții în Verșeț.

CONVOCARE.

Domniile acționari ai institutului de economii și credit „LUCEAFĂRUL“ sînt invitați la a

XV. adunare generală ordinară

pe ziua pe 31 Ianuar 1910 st. n. la 11 ore a. m. în casa proprie (Piața Francisc Iosif 2121).

Obiectele:

1. Deschiderea adunării, constatarea membrilor prezenți și constituirea biroului. 2. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1909. 3. Raportul comitetului de supraveghiere. 4. Pertractarea bilanțului pro 1909 și distribuirea profitului net. Absolutul direcțiunii și comitetului de supraveghiere. 5. Fixarea prețului marcelor de prezență.

Din ședința direcțiunii ținută în Verșeț, 12 Ianuar 1910.

Direcțiunea.

Activa

Contul Bilanț cu 31 Decembre 1909.

Pasiva

Cassa în numărar			41801	84	Capital social			600000	—
Portfoliul cambial			1063808	84	Fond de rezervă	122004	—		
Imprumuturi ipotecare:					Fond de rezervă disponibil	8000	—		
a) pe obligațiuni simple	874496	—			Fond pentru amortizarea edificiului	12000	—		
b) replătibile în anuități	838130	05	1712626	05	Fond pentru amortizarea mobilierului	480	—	142484	—
Realități			132173	82	Fond de binefaceri			283	31
Efecte			195328	—	Depuneri spre fructificare			1209376	98
Debitori în Cont-Curent			55646	24	Creditori în Cont-Curent			126734	12
Diverse conturi debitoare			72720	34	Imprumuturi ipotecare cedate			833444	35
Credite personale			36350	—	Reescompt			435033	—
Mobilier			4680	—	Dividende neridicate			301	—
Acționari			167160	07	Diverse conturi creditoare			55664	56
Depozite			160381	—	Depozite			160381	—
					Poziții tranzitoare			31950	—
					Profit curat			47022	88
			3642676	20				3642676	20

Debit

Contul Profit și Perderi.

Credit

Interese:					Interese:				
pentru depunerii spre fructificare	53909	54			dela cambiul de bancă	73814	34		
" reescompt	25570	26			" imprumuturi ipotecare	121122	52		
" imprumuturi de Cont-Curent	4142	82			" credite personale	3580	65		
" imprumuturi ipotecare cedate	46029	84	129652	46	" efecte	—	—		
Spese:					" credite de Cont-Curent	8661	57	207179	08
salare	12269	72			Chirle			7006	24
banii de cvartir	2195	—			Proviziuni și diverse venite			2095	23
chirie	3000	—							
marce de prezență	1463	—							
spese de cancelarie	6105	96	25033	68					
timbre									
Contribuție:									
erarială comunală	8205	38							
10% după interesele de depuneri	5390	95	13598	33					
Descrieri din pretenziuni			972	20					
Profit curat			47023	88					
			216280	55				216280	55

Propunerea direcțiunii referitoare la distribuirea profitului curat:

Profit net de	Cor. 47023-88
să se împartă: conform statutelor	
5% dividendă acționarilor	" 10000-—
ear restul de	Cor. 37033-88
să se împartă:	
20% fondului de rezervă general	Cor. 7405-—
6% tantiemă direcțiunii	" 2223-—
3% " inspecțiunii	" 1113-—
3% " directorului executiv	" 1113-—
4% " funcționarilor	" 1481-—
restul de:	13335-—
	Cor. 23688-88

Verșeț, la 31 Decembre 1909.

Dr. Petru Zepeneag m. p. director executiv.

Valeriu Cîrje m. p. contabil.

DIRECȚIUNEA:

Traian Oprea m. p. Dr. Ludovic Méhes m. p. Ion M. Roșiu m. p. Ioan Pepa m. p. Avram Corcea m. p.
Dr. Iuliu Tămășiel m. p. Antonie Popoviciu m. p. Pavel Corcea m. p. Adam Barbu m. p.

Subsemnatul comitet examinînd conturile prezente le-am aflat în ordine și în consonanță cu registrele institutului.

Verșeț, la 12 Ianuar 1910.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Dr. Mihail Gropșianu m. p. președinte. Bartolomeu Panciovanu m. p. Ioanichie Neagoe m. p. Dr. Aurel Novacu m. p.
Iuliu Iorgoviciu m. p. Ion Perianu m. p. Dr. Ion Nedelcu m. p.

